

*Prin rugăciune și credință spre cinstea altarelor; să ne
rugăm pentru beatificarea episcopilor greco-catolici,
morți în faimă de martiri sub regimul comunist*

PURGATORIU

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Revistă de spiritualitate și de cultură creștină a Societății

„EPISCOP DR. IOAN SUCIU”

Anul XX Nr. 11 (232) noiembrie 2013

Luna noiembrie, luna sufletelor din Purgator

„Cei care mor în harul și prietenia lui Dumnezeu, dar imperfect purificați, deși sunt siguri de mântuirea veșnică, suferă după moarte o purificare ca să dobândească sfințenia necesară pentru a intra în bucuria Cerului” (Catehismul Bisericii Catolice, Arhiepiscopia Romano-Catolică de București, 1993, p.229). Această purificare finală este numită de Biserică **Purgatoriu**.

Părintele profesor Renzo Lavatori, în cartea sa **„Domnul va veni cu mărire” - Escatologia în lumina Conciliului Vatican II** -, aduce explicația Sf. Toma de Aquino privitoare la Purgatoriu: **„unii creștini, chiar dacă nu au refuzat dragostea lui Dumnezeu, pot să dețină obstacole spirituale care împiedică o deplină viziune beatifică. Ei au nevoie de a se elibera total înainte de a fi primiți în desăvârșirea vieții veșnice. De aici rezultă că, dacă nu fac acest lucru pe pământ sau din cauza unui deces neprevăzut, sunt constrânși să-l facă în cealaltă lume”**. Sufletele din Purgatoriu poartă deci **„urmele din călătoria plină de noroi a păcatului”** - ele formează acea parte a Bisericii ce se numește **„Biserica pătimitoare”**. Suferința sufletelor din Purgatoriu se împletește cu bucuria de a se ști iubite de Dumnezeu, și cu speranța. Acestor suflete le venim în ajutor cu rugăciunile noastre. Înaintea tuturor rugăciunilor, Biserica ne învață că este Jertfa Euharistică, Sf. Liturghie. Recomandă și pomana, indulgențele și faptele de pocăință. **„Să nu șovăim a-i ajuta pe cei care au plecat și să oferim rugăciunile noastre pentru ei”**, continuă să ne îndemne Biserica. Sufletelor ajutate de rugăciunile noastre, la rândul lor, ne vin în ajutor. Pentru aceste suflete Biserica a consfințit o lună de rugăciuni dedicate numai lor - luna noiembrie.

Indulgența pleneră pentru sufletele din Purgatoriu o putem obține timp de 8 zile după **„Pomenirea tuturor credincioșilor răposați”** - 2 noiembrie, în condiția de a fi fost spovediți, dacă se vizitează cimitirul și se roagă pentru cei răposați. Indulgențele parțiale se obțin prin rugăciunile pentru cei răposați recomandate de Biserică, poate fi un **„Tatăl nostru”** și **„Născătoare”**, **„Crezul”** sau o rugăciune la intenția Sfântului Părinte Papa. De asemenea, este Sf. Rozar și sunt rugăciunile închinat Sfintei Fecioare Maria, Regina Purgatoriului. În viziunile despre Purgatoriu ale italianului Renato Baron, viziuni recunoscute de Biserică, Sfânta Fecioară, plină de grijă, cu Rozarul în mâini, ducea sufletele din Purgatoriu la Cer.

„Fie ca toți cei care ar putea avea nevoie de mine să mă aibă în chip nevăzut – prin rugăciune - alături de ei”, ne spune Mons. Vladimir Ghika. Cu atât mai mult, în această lună, să ne rugăm pentru cei dragi, **„plecați”** acum dintre noi, și să nu-i uităm pe Episcopii și preoții noștri Martiri.

„O, Preasfântă Fecioară Maria, Regina Purgatoriului, vino în ajutorul sufletelor celor răposați pentru a fi primite în fericirea cea veșnică!”

CALEA DESĂVÂRȘIRII

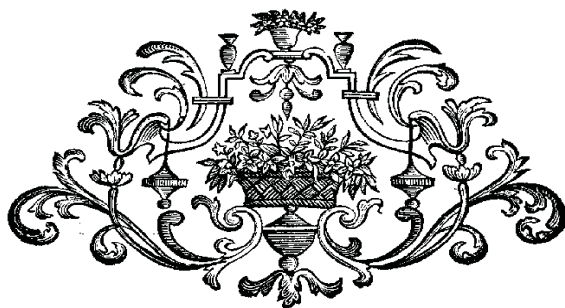
Despre rugăciune

Cum Dumnezeu nu sărăcește când dă, de aceea nu se supără când i se cere, nici nu obosește când i se cere, nici când toată lumea îi cere; și ne poate îmbogăți pe toți, fără a înceta de a fi tot așa de bogat ca mai înainte. Căci bogățiile Sale sunt nesfârșite și izvorul milei Sale e nesecat. Are cu prisosință cu ce să ne scape din toate nevoile noastre

Părintele spiritual

din Alfonso Rodriquez, SJ

“Calea Desăvârșirii Creștine”, vol. I,
Oradea 1933

SUMAR

Editorial.....	2	Poezia Sfântului Francisc	
Frumusețea frumuseților.....	4	de Assisi.....	12
“Gânduri împărtășite”		Papii secolului II.....	15
Todea-Manciulea.....	5	Să ne rugăm împreună.....	17
Pagini bilingve.....	10	Cinstirea Postului.....	18

Frumusețea frumuseților

„Lacrimile sunt ale lui Dumnezeu” Sf. Roza de Lima

Povestește o veche legendă că într-o bună zi Dumnezeu trimise un înger pe pământ să caute cea mai aleasă frumusețe, cel mai nobil lucru.

Se opri îngerul pe un câmp de luptă presărat cu cadavre. În mijloc un luptător era în agonie. Îngerul luă un picur din sângele lui vărsat pentru Patrie și-l duse lui Dumnezeu.

- Frumos, zise Domnul, e frumos să mori pentru Patrie, dar nu este frumusețea cea mai frumoasă.

Coboară din nou îngerul și văzu o mulțime de săraci plângând îngenuncheați pe un mormânt proaspăt, mormântul binefăcătorilor lor. Îngerul culese o lacrimă și o duse Domnului.

- E frumoasă lacrima recunoștinței, dar este ceva și mai frumos în lume.

Zburând ca gândul, îngerul aduse în repetiție rânduri tot lucruri frumoase. La toate Dumnezeu răspundea: „Toate sunt frumoase. Ceva însă este mai frumos”.

Într-o zi îngerul se „obosi” mai mult ca de obicei, însă zadarnic. Spre seară zări un bătrân plângând și-l întrebă ce-l întristează atâta.

Bătrânul răspunse:

- Plâng păcatele mele, mai cu seamă păcatele tinereții mele.

Îngerul adună una dintre acele lacrimi și o duse în grabă înaintea Tronului dumnezeiesc.

- Iată, rosti Domnul, **„cel mai frumos lucru ce are pământul: lacrima celui ce-și plânge păcatele”.**

Și când știi că e atât de ușor să te împodobești cu această frumusețe, suflete, de ce tânjești? Oh, dacă viața noastră ar fi asemenea cerului constelat cu lacrimile de pocăință ale noastre!

Episcop Ioan SUCIU

„Gânduri împărtășite” - Todea-Manciulea

„Nu calea contează, ci cum o parcurgem” Mons. Vladimir Ghika

Volumul **„Gânduri împărtășite”**, realizat de prof.dr. Ioan Mitrofan și Marius Alin Voina, apărut la Blaj în acest an, cuprinde corespondența inedită din anii 1969-1984, dintre Episcopul Alexandru Todea și prof. dr. Ștefan Manciulea. În seria „Gânduri împărtășite” este al treilea volum, primul conținând scrisorile PSS Ioan Ploscaru, volum prezentat de noi în numărul trecut al revistei, iar al doilea se ocupă de corespondența PSS Ioan Dragomir.

Prin conținut, volumul se situează între cărțile mai rare din literatura noastră și cea universală, nu prin cuprinsul ei - în spațiul larg al literaturii, corespondența este mult reprezentată - și nici prin autorii scrisorilor: profesorul și fostul elev, ci printr-o specificitate distinctivă.

Este știut că forma cea mai frecventă și cunoscută a corespondenței dintre profesor și fostul discipol se datorează colaborării profesionale, dar cartea despre care vorbim nu-și găsește aici locul, deși, tangențial, îl atinge. Tot frecventă este și corespondența ocazională, legată de aniversări, evenimente, sărbători - unele pagini au acest specific, dar nici acesta nu este esențial. În cazul cărții pe care

o prezentăm, corespondența este cu totul altceva.

De ce altceva? De unde această notă de unicitate?

Profesorul Ștefan Manciulea și Episcopul Alexandru Todea, autorii scrisorilor, au avut privilegiul să studieze la Blaj, Citadelă spirituală și culturală neegalată până azi la noi, care a format personalități și caractere exemplare, continuatori ai Școlii Ardelene, ai Crezului și Testamentului ei; între aceștia se numără autorii corespondenței de care ne ocupăm. Realitatea acestei continuități este recunoscută și afirmată. G. Ivașcu, scriind despre Școala Ardeleană, înșirând nume mari ca I. Inocențiu Micu Klein, Samuil Micu, Gh. Șincai, P. Maior, I. Budai-Deleanu, Timotei Cipariu, Aron Pumnul și alții, spune: **„Reprezentată în această impresionantă galerie de personalități și caractere umane, mai toate exemplare, după tiparele cărora vor fi create și mai departe profilurile Densușenilor [...] al unui Ioan Bianu...”**, Școala Ardeleană, completăm noi, într-o formă cerută de un anumit timp, nu va înceta să fie o prezență în cultura noastră.

Caractere puternice, înzestrate

(continuare în pag. 6)

(urmare din pag. 5)

cu inteligență și cu rara capacitate de a pătrunde în esența lucrurilor și de „a vedea dincolo de moment”, IPSS Todea și prof. Manciulea au avut un rol edificator în Biserica Greco-Catolică scoasă în afara legii prin Decretul 358 de la 1 decembrie 1948 - în anii mulți de clandestinitate și după obținerea libertății Bisericii, rolul I.P.S.S. Alexandru Todea a fost fundamental.

Posesori ai unei culturi de largi dimensiuni, cu credință de „nezdruncinat” - **„credința tescuită în suferință e orizont, e lumină, e nemărginit** -, credință care este temelia lucrurilor mari înfăptuite de ei, și cu o nețărmurită iubire față de Biserica Romei, Biserica Greco-Catolică, viața lor s-a identificat cu viața Bisericii prigonite. Bisericii Blajului i-au rămas fideli și au luptat neîntrerupt pentru adevărul ei, au luptat cu orice risc, până la jertfa vieții. **„Niciodată nu vom fi trădătorii Bisericii Unite a Blajului”**, mărturisesc în scrisorile lor. Gândindu-ne la ceea ce a însemnat Episcopul Alexandru Todea în anii persecuției, spontan ne apare imaginea Sf. Francisc de Assisi din visul Papei Inocențiu al III-lea: Bazilica din Latran, înclinată, dar sprijinită de umerii unui călugăr. Asemănarea nu le-a scăpat nici lor. O găsim în una din scrisorile IPSS Alexandru Todea: **„E crucea pe care Domnul v-o pune pe umeri**

ca simbol că ați ținut umărul să nu se dărâme Biserica și Neamul. Două clădiri greu de ținut umărul pentru a opri prăbușirea” (Todea-Manciulea, „Gânduri împărtășite”, Blaj, 2013, p.28).

Lucrarea Todea - Manciulea, **„Gânduri împărtășite”** este rodul efortului de cercetare și selectare a corespondenței amintite de către cei doi realizatori ai volumului: Pr. dr. Ioan Mitrofan și Marius Alin Voina.

Cuprinsul cărții, trecând peste **„Introducere”**, este structurat în trei secvențe: I. **„Problematica abordată de Episcopul Alexandru Todea în corespondența cu Ștefan Manciulea”**, II. **Prezentarea cronologică a corespondenței (cu unele comentarii - rezumări)** și III. **Anexe și fotocopii**.

Oricare ar fi paginile la care ne-am opri, ele sunt documente ale Bisericii noastre în clandestinitate. Și acestea ca și altele multe impun o profundă și, desigur, o îndelungată cercetare pentru a realiza în viitor Istoria integrală a Bisericii Greco-Catolice.

Volumul de față ne oferă frânturi dintr-o istorie interzisă mult timp, primejdioasa responsabilitate a Episcopului Alexandru Todea, dar și curajul și tăria morală a autorilor corespondenței. În urma fiecăruia sunt ani de temniță grea pentru refuzul de a trece la ortodoxie - 16

(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

pentru Preasfinția Sa Alexandru Todea, eliberat în 1964, și 7 ani pentru profesorul Manciulea.

Abia liber, Înaltul Prelat a început memoriile și cererile adresate autorităților comuniste în vederea obținerii libertății Bisericii Române Unite cu Roma. Pentru redactarea lor, competența profesorului Manciulea îi este un sprijin. Scrisorile dovedesc din partea amândouora o cunoaștere temeinică a realităților interne și internaționale, a legilor juridice, cunoaștere necesară pentru justetea argumentelor în favoarea libertății Bisericii.

Între cele două personalități încrederea este deplină, fostul dascăl este acum prietenul elevului de odinioară, de aceea își împărtășesc multe frământări legate de Biserica Unită, frământări cauzate de anumite circumstanțe, aparent favorabile, dar întotdeauna nefavorabile. La încercarea autorităților de a determina Biserica Unită să-și părăsească ritul, în scrisorile adresate Profesorului, răspunsul. IPSS Alexandru Todea este fără echivoc: **„În trecutul zbuciumat al Bisericii noastre au fost atâtea încercări de distrugere a acestei instituții, așa și acum. Dar, așa cum spuneți: Problema este una și singură! Libertatea în ritul pe care l-a avut și îl are și cu autonomie . De aici nici o iotă”** (Op.cit., p.139).

Și cum anii treceau unul după altul, treceau din lumea aceasta mulți

din credincioșii Bisericii noastre. Episcopul le privește cu tristețe „plecarea”, cu regretul că nu au ajuns să vadă împlinirea dreptății în care crede neîndoindu-se; **„Deși mulți pleacă cu mâhnire dincolo pentru motivul că nu văd realizată dorința interioară de a fi văzut cu ochii repunerea în drepturi a Bisericii noastre, totuși Providența divină își are planurile cu care țese pânza veacului nostru, iar locul nostru este a fi umiliți, desconsiderați și puși la periferia societății”** (Op. cit.,p.148).

Pentru Profesor și fostul elev, Blajul, în pofida încercărilor autorităților de a-l șterge din istorie și inimi, **„Blajul își continuă istoria”** și ei au un loc de bază în construirea acestei istorii. Rugăciunea Episcopului pentru Profesorul său nu încetează, ca Dumnezeu **„să vă dea putere pentru munca titanică de reorganizare a Bibliotecii și de scoatere la lumină a datelor cari privesc BLAJUL** (în 1973, Clujul a înapoiat o mare parte a din Biblioteca Blajului), îi scrie într-o scrisoare, continuând: **„... să vă facă părtaş la bucuria cea mare de a vedea reînvierea legală a Bisericii noastre și apoi lumina de a-i prinde fizionomia pe răboj, așa cum știți D-voastră”** (Op.cit.,p.40).

Pentru „istovitoarea” muncă a Profesorului, în redactarea
(continuare în pag. 8)

monografiei BLAJULUI, de asemenea se roagă: „Domnul să vă dăruiască toate darurile necesare pentru a culege din izvoarele autentice, tot ce e necesar pentru ca, adunate într-o logică istorică implacabilă să fie ceea ce e cupola lui San Pietro: o capodoperă!” (Op.cit., p.42).

Din preocupările Profesorului nu pot lipsi „Școlile Blajului”, Fântâni ale darurilor. În 1979, la 225 de ani de la deschiderea primei școli în limba română de către Episcopul Petru Pavel Aron, îi trimite Episcopului o lucrare documentată. Pagini la fel de argumentate a scris și despre „dascălii Blajului”, în Ardeal, dar și dincolo de munți, lucrare pentru care elogiul Episcopului nu întârzie: „Noua dv. Lucrare despre dascălii blăjeni în țările românești îmi pare foarte interesantă, așa de interesantă, încât îmi face impresia că o astfel de problemă înfruntă toată istoria și toată cultura trecutului nostru românesc și creștinesc” (Op.cit., p.71).

Profesor și ucenic, deopotrivă, dovedesc în corespondență înalta lor ținută intelectuală și morală. Deși „povara anilor este grea pe umerii noștri slăbiți de necazuri, neputință și multe încercări ale vieții”, mărturisește profesorul Manciulea, „cel călit de nevoi dovedește în vremi aspre pe cari lumea i le-a pricinuit și acordat din plin” că poate înfrunta răul. Și „ucenicul” crede la fel: „Noi

am biruit prin faptul că am stat în fața răului, în fața violenței și am fost și suntem gata să ne dăm viața pentru convingerile noastre” (Op. cit., p.27). Și amândoi se adâncesc în muncă.

Profesorul Manciulea are proiectul unei mari lucrări închinată Episcopului Inocențiu Micu Klein. „Mult visata <imagine> a vlădicului martir I. I. Micu o torc și o frământ în mine de treizeci de ani, nu știu dacă o voi vedea dusă la bun sfârșit”, îi destăinuiește Episcopului.

Episcopul Alexandru Todea cere Profesorului său date și bibliografie pentru diferite probleme pe care vrea să le aprofundeze, deși îi sunt bine cunoscute. Uneori cere părerea Profesorului la multe întrebări care-l frământă, de exemplu: „Cum apare creștinismul la români în primele 11 veacuri și sub ce formă, în ce rit?”, „De ce dușmănia neîmpăcată a ortodoxiei românești contra Bisericii Catolice în general și contra Bisericii Unite în special?”. Pentru toate acestea, Înalțul Ierarh își rezervă timp printre multele datorii care îl solicită: „sunt și alte obligații cu bolnavi, morți, accidente care toate reclamă timp”.

Acești doi mari Preoți ai Bisericii noastre au trăit anii marilor împliniri în închisoare, acolo a fost un timp apostolatul lor. Misiunea și-

(continuare în pag. 9)

au îndeplinit-o în orice condiții și nu au încetat niciodată să zidească în suflete. Și continuă să zidească prin exemplul vieții lor, dar zidesc doar acolo unde există un efort de gândire.

În lumea noastră contemporană „sensul adevărului și al binelui” este pierdut, era pierdut și în timpul când a fost scrisă corespondența care ne preocupă, comunismul l-a risipit din conștiințe. Privită societatea aceluia timp, te izbește pustiul din suflete, neîncrederea dintre oameni, nedreptatea, frica, ura, perceperea răului ca un bine, mulțimea denunțătorilor. În contrast cu acest urât, scrisorile dintre Episcopul Alexandru Todea și Preotul-Profesor Manciulea pun în evidență o insulă de lumină în care doi oameni, oameni trecuți prin mari suferințe, trăiesc o viață autentică, sunt buni, își împărtășesc gândurile, bucuriile sau îngrijorările - lumina interioară din sufletele lor se simte și indirect, în scrisul lor. Ei știu care le sunt îndatoririle și, indiferent cât de potrivnică le este societatea, lucrează în spiritul înaintașilor, își pun la dispoziția Bisericii toată forța inteligenței creând în continuare valori. Maxima Mons. Vladimir Ghika: **„Nu calea contează, ci cum o parcurgem”** își găsește aici una din cele mai bune exemplificări.

În opera sa „Dumnezeu și lumea”, Papa Emerit Benedict al XVI-lea, ne mărturisește un adevăr:

„Noi existăm ca oameni pentru ca Dumnezeu să ajungă la oameni prin oameni. El vine întotdeauna prin oameni către oameni. Așa purcedem și noi întotdeauna către El prin oameni care sunt conduși de El, oameni în care îl întâlnim pe El și în care ni se deschide calea spre El”.

Episcopul Alexandru Todea și Preotul - Profesor Stefan Manciulea fac parte din acei oameni care au fost conduși de Dumnezeu. **„Nu știu cum aș concepe viața fără lumina lui Isus. Mie mi s-ar părea o Sahară fără margini, fără ape, fără verdeață, fără înălțimi, fără răsărit de soare, fără primăvară, fără flori”**, scrie Episcopul Profesorului său. În anii cei mai grei ai persecuției, acești preoți au adus în viețile noastre lumina lui Dumnezeu, puterea rugăciunii, a credinței, a iubirii și a fidelității față de Biserica Greco-Catolică. Cuprinse toate acestea în cartea **„Gânduri împărtășite”** - Todea - Manciulea, îi determină unicitatea.

„Fii recunoscătoare pentru chipurile oamenilor buni și pentru iubirea tandră din privirile lor”, scria un părinte fiicei sale.

Este ceea ce simțim și noi încheind lectura cărții. Cu sufletul plin de recunoștință, mulțumim lui Dumnezeu pentru sfințenia acestor doi mari Preoți ai Bisericii noastre Greco-Catolice.

Otilia BĂLAȘ

“C’est ce que derange qui fait vivre”

Cardinal Alexandru Todea

Récits de Mgr. Ploscaru, évêque de Lugoj

Quand Mr. Agofroy nous a contactés pour nous demander si nous accepterions d’aller enseigner le français en Roumanie, nous avons tout de suite accepté.

Que saivons-nous? Qu’il s’agissait d’un lycée gréco-catholique situé dans la ville d’Oradea; que nous serions accueillis chez le père Mangra (seule adresse que nous avions); que nous étions attendus par l’évêque gréco-catholique d’Oradea, Mgr. Hossu.

Par prudence nous avons emporté dans nos bagages l’une des méthodes conseillées à l’époque par l’Alliance Française (Rue Lecourbe - dans nos avons fait moult photocopies), quelques boîtes de craies et nous voilà partis dans notre petite Fiesta.

Traversée de la France du Nord, d’une petite partie de la France, d’une grande partie de la Hongrie, et nous voilà à la frontière roumaine. Fouille en règle du coffre de la voiture ou une dernière couche de linge mise en vrac et surtout de la chaussettes (!) a arrêté net les investigations, préservant ainsi les médicaments qui arriveront à bon port.

Près après nous arrivons à Oradea. Coup de chance, on se retrouve dans la strada Magheru. Nous voilà arrivés à la bonne adresse! Enthousiastes nous mottions chez le père Mangra: personne. Une heure après: personne. Deux heures après: personne! Quand nous redescendons notre voiture et entourée de manouches qui lorgnent à l’intérieur. Ils détalent en nous voyant. Nous nous asseyons sur le bord du trottoir, près de la voiture, en nous disant; „Mais qu’est-ce qu’on est venu faire ici? Tous ces kilomètres pour se retrouver assis sur le bord du trottoir, sans personne à la seule adresse que nous avons”. Le petit moment de fatigue passe, Jean Claude reste près de la voiture et, riche de quelques phrases de roumain apprises avec l’Assimil, je m’adresse aux quelques personnes qui passent...sans résultat! Mais une dame, qui de tout mon baragouinage n’avait compris que „gréco-catholique”, m’indique deux péronés qui arrivaient sur le trottoir d’en face et me disant „gréco-catholique”. C’était Otilia et Genu Balas, que nous appelés: „Notre Providence!” (à suivre)

„Ceea ce ne deranjează ne face să trăim”

Cardinal Alexandru Todea

Mărturia lui Jean-Claude și Janine Mahieu

Când Mr. Agofroy ne-a contactat pentru a ne întreba dacă am accepta să mergem să predăm franceza în România, am acceptat imediat.

Ce știam noi? Că era vorbă de un liceu greco-catolic din orașul Oradea; că o să fim primiți de Părintele Mangra (singura adresă pe care o aveam); că eram așteptați de Mgr. Hossu, și, neîndoios, de Florița.

Din prudență am luat în bagajele noastre una din metodele recomandate în acel timp de „l' Alliance Francaise” (din care am făcut mai multe fotocopii), câteva pachete cu cretă... și iată-ne plecați în mica noastră Petrecere.

Am traversat Franța de Nord, o mică parte a Franței, o mare parte din Ungaria, și iată-ne la frontiera României. Controlul pachetelor din portbagajul mașinii, în ordine, deasupra, lășterea așezată în dezordine și, mai ales, șosetele (!) au oprit căutările, protejând medicamentele care, astfel, vor ajunge la destinație în stare bună.

Puțin după aceea ajungeam la Oradea. Noroc, ne-am regăsit în strada Magheru. Uite, ajuși la adresa căutată! Entuziasmați, urcăm la Părintele Mangra: nimeni. O oră mai târziu: nimeni. După două ore: nimeni! Când am coborât, mașina noastră era înconjurată de un grup care pândeau interiorul. S-au cărat când ne-au văzut. Ne-am așezat pe marginea trotuarului, aproape de mașină, și ne-am zis: „Dar pentru ce am venit aici? Toți acești mulți kilometri ca să ne regăsim la marginea trotuarului, fără nimeni la singura adresă pe care noi o aveam”

Micul moment de oboseală a trecut. Jean-Claude a rămas aproape de mașină, eu, bogată cu câteva fraze românești învățate cu Dicționarul, m'am adresat câtorva persoane care treceau... fără rezultat! Dar o doamnă care din toată borboreala mea nu a înțeles decât cuvântul „greco-catolic”, mi-a arătat două persoane care veneau pe trotuar din față, spunându-mi „greco-catolici”. Erau Otilia și Genu Bălaș, pe care noi i-am numit; „Providența noastră!”

Traducere - Ligia DOMUȚA (va urma)

Poezia Sfântului Francisc de Assisi

Scriitorul francez Julien Green (1900-1998), catolic practicant, **„reprezintă unul dintre cele mai profunde condeie ale epocii contemporane”**. A primit numeroase premii pentru operele sale, ca o recunoaștere a valorii lor, dar nu le-a căutat niciodată, fiind de o rară modestie. **„Onorurile , oricare ar fi ele, nu mă interesează câtuși de puțin”**, obișnuia să spună.

O mărturisire a scriitorului ne reține atenția, ea este legată de Sf. Francisc de Assisi (1181/82-1226). **„Sfântul Francesco d'Assisi îmi treze acele vagi nostalgii ale unei vieți perfecte, care m-a obsedat în tinerețe și apoi în viața de adult”**, ne destăinuie scriitorul. Sf. Francisc îl atrăgea, îl admira, visa să devină asemenea lui; urmarea acestei apropieri de Sf. Francisc este excelenta lucrare biografică dedicată acestuia, **„Francesco d'Assisi”** (Fratele Francisc - Francesco d'Assisi), nu operă de ficțiune, ci o biografie **„magnifică”**.

La distanță de sute de ani, o nouă apropiere dintre Sf. Francisc și un om al zilelor noastre este posibilă și în lumea scrisului. Dincolo de

tot ce a fost Sf. Francisc în viață, fondatorul unuia dintre cele mai impunătoare Ordine din Biserica Catolică, Ordinul Franciscan, a fost și este unul dintre marii poeți ai literaturii italiene și universale, **„Laudă Creației”** sau **„Cântecul fratelui Soare”** este primul mare poem italian scris în limba italiană vulgară (până la acest poem se scria numai în latină). Julien Green, în **„Francesco d'Assisi”** a rezervat pagini pentru comentariul acestui imn de laudă adresat lui Dumnezeu Creatorul, imn considerat **„bijuteria literaturii medievale și universale”**, imn, dar și rugăciune. În continuare
(continuare în pag. 13)

(urmare din pag. 12)

ne vom opri asupra acestor pagini.

Poemul a fost scris cu puțin timp înainte de stingerea din viață a Sf. Francisc, ne spune Julien Green. Fiind bolnav, în **„neîndurarea durerilor”**, Sf. Francisc, chemându-l pe Dumnezeu în ajutor, a primit asigurarea mântuirii eterne. O voce știută îi spunea: **„Bucură-te ca și cum te-ai împărtăși de pe acum de Împărăția mea”** - poemul este expresia bucuriei trăite atunci de Sf. Francisc.

Opera este scrisă în întregime de mâna lui Francisc. Modelul poemului este luat din Scriptură, e vorbă de cântecul celor trei copii evrei aruncați în cuptorul lui Nabucodonosor; fără să fie atinși de flăcări, ei cheamă întreaga creație să-L laude pe Dumnezeu.

Credința și geniul poetic al Sfântului Francisc au dus la îndepărtarea de model și la crearea unei opere originale în care Sfântul **„numește frate și soră orice creație a lui Dumnezeu și o cheamă să cânte acest imn de bucurie”**. Poetul Francisc alege dintre creaturi pe fratele Soare, pe sora Luna, Stelele, Vântul, Aerul și Norii, Focul și pe Mama - Pământ și, umanizându-i, li se adresează cu multă tandrețe chemându-i să-L laude împreună pe Creator: **„Slăvit fii, Tu, Dumnezeul meu,/Și toată firea de tine născută/ Pentru Stăpânul, fratele Soare/ Cu lumina căruia ne luminezi/El,**

frumosul, luminosul, în strălucita-i măreție/Purtându-ți chipul./Slăvit să fii, Tu, Dumnezeul meu,/Pentru sora Lună și pentru stele/Curate și neprețuite în toată frumusețea lor/ Slăvit să fii, Tu, Dumnezeul meu,/ Pentru fratele Vânt,/Pentru aer și nori, pentru cerul străluminat/ și timpul/care prin tine ține în viață întreaga fire”. Continuând în acest fel, ajunge la finalul poemului care se încheie prin cântecul de laudă al tuturor: **„Lăudați-L, binecuvântați-L pe Domnul/ Slujiți-i și-i mulțumiți/Toți, în toată umilința”**

La încheierea poemului, străin de o **„falsă modestie”**, Francisc și-a chemat frații și pe sora Clara ca să le citească noua sa creație pe care a și cântat-o pe o melodie compusă de el. Era profund emoționat **„la gândul că dăduse lumii o capodoperă”** și a cerut fraților să răspândească **„cântecul lui de admirație pătimasă pentru frumusețea lumii lui Dumnezeu”**.

La scurt timp, adăugă o strofă nouă în centrul căreia este iertarea: **„Slăvit fii ,Tu, Dumnezeul meu,/ pentru cei care din dragoste de tine, iartă/și îndură rele și vrăjmașii, ferice de cei care le îndură în pace”**.

Boala de care suferea, agravându-se, medicul care l-a vizitat este sigur de sfârșitul apropiat, probabil în ultimele zile ale lui

(continuare în pag. 14)

(urmare din pag. 13)

septembrie sau în a patra zi a lunii octombrie, adevăr primit de Francisc cu seninătate și cu rugămintea ca frații să-i cânte „*Lauda Creației*”.

Julien Green realizează tabloul final al vieții Sf. Francisc. Frații „*cu vocile gata să izbucnească în hohote de plâns, intonară unul dintre cele mai frumoase cântece de bucurie auzite. Își dădeau oare seama că tot universul se aduna în neîncăpătorea chilie? Focul, Apa, Aerul, cele patru elemente, unindu-se cu Stelele, Luna, Soarele, Florile și Iarba, fără să se uite permanentul și mărețul decor, mereu schimbător al Norilor, într-o mare reuniune a întregii frumuseți a Universului. Si Moartea trimisă din Cer fiind aproape, o primi cavalierește: Slăvit fi, Tu, Dumnezeuul meu, pentru sora mea, Moartea acestui trup...*”. Așa a fost creată ultima strofă care încheie poemul.

Contemporanul nostru, Julien Green, în vârtejul „*furtunii dezlănțuite de nebuni*” în secolul al XX-lea, a găsit, prin Sf. Francisc, o singură cale de salvare a omenirii: Evanghelia. Dar Evanghelia este un imperativ și al secolului XXI! Să ne întoarcem deci și noi la Sf. Francisc, să-i urmăm pașii ca sufletul nostru să poată și el cânta „*Imnul Bucuriei*”.

(va urma)
Otilia Bălaș

Zilele mele pământești se scurg asemenea unui râu îngust

Zilele mele pământești se scurg
asemenea unui râu îngust
Și sufletul meu se agață de pluta vie
a corpului meu.
Am să-l părăsesc când voi trece pe
țărml celălalt.
Atunci...?
Poate că acolo lumina și întunericul
sunt asemănătoare?

De necunoscutul este veșnica
libertate.
El este fără milă în iubirea sa.
El sfarmă scoica pentru a afla perla
mută în neagra sa
închisoare.

Tu îți amintești zilele de altă dată
Și te tângui, sărmană inimă!
Bucură-te mai degrabă că mai sunt
zile care vor să vină!

O, Pelerinule, a sunat ceasul!
Iată, pentru tine timpul de a spune
rămas-bun
drumurilor!
Chipul Său îți va fi dezvăluit din
nou
și vă veți afla din nou față în față.

Rabindranath Tagore, „Antologie lirică”,
Polirom, Iași, 1998.

Papa Ioan Paul al II-lea (IV)

„Nouă zile care au schimbat lumea”

Prima călătorie Papei Ioan Paul al II-lea în țara sa a fost prezentată de episcopii polonezi pelerinaj religios; era în anul dedicat celui de al IX-lea secol de la martiriul Sf. Stanislaw. Sublinierea caracterului religios al vizitei nu era o explicație formală dată conducerii comuniste a Poloniei, ci exprima concepția lui Ioan Paul al II-lea despre toate călătoriile care aveau să urmeze de-acum în lumea întreagă: caracterul lor pastoral.

Din primul moment al sosirii în Polonia, Papa a mărturisit că **„a revenit acasă pentru a reda poporului său autenticitatea culturii și istoriei sale”**.

Cel dintâi gest al Papei a fost să îngenuncheze și să sărute pământul țării, și așa avea să facă în toate pelerinajele, **„pentru a-și exprima astfel convingerea că Dumnezeu este prezent în acel loc și în mijlocul acelor oameni”**. Desigur, protocolul diplomatic trebuia respectat aici și oriunde, dar Papa l-a redus la minim. În toate vizitele, punctul central era cel liturgic.

În primul pelerinaj al Papei în Polonia, comuniunea dintre Papă și polonezi a fost impresionantă. Când

a vorbit despre patrie, **„aplauzele au devenit parte componentă a mesajului”**.

Sub privirile mulțimii, Papa și primatul Poloniei Wyszynski erau mereu împreună, foarte emoționați amândoi. În gândul celor prezenți **„imaginea e a celui care încredințează patria urmașului său, la fel cum în anumite picturi antice un sfânt îi încredințează altuia o biserică, ținând-o în mâini”**.

Încă de la alegerea sa de Papă, Ioan Paul al II-lea mărturisea recunoștință pentru cel care l-a format și i-a fost model și îndrumător: **„În absența credinței tale, nu ar fi pe Scaunul lui Petru acest Papă polonez!”** a spus în fața mulțimii (Luigi Accattoli, „Karol Wojtyła” - Omul sfârșitului de mileniu - traducere de Laszlo Alexandru, Casa de Editură Viața Creștină, Cluj-Napoca, 1999, p.91).

Dar Papa Ioan Paul al II-lea, care a fost primit triumfal în Varșovia, care a oficiat Sf. Liturghie în Piața Victoriei din centrul Capitalei, unit în rugăciune cu miile de credincioși prezenți, la întâlnirea cu președintele Jablonski și cu liderul comunist

(continuare în pag. 16)

Edward Gierek, a fost cu totul diferit, politicos, dar ferm în replici. A mulțumit autorităților pentru că **„mi-au deschis porțile pământului natal”**, dar venirea sa o datorează episcopatului polonez, **„care exprimă voința societății catolice din patria noastră”**. Conștient de ce este un stat totalitar, nu a cerut privilegiul pentru Biserică, **„ci numai libertatea de a-și putea susține misiunea evanghelică și morală”**, și a făcut apel la **„responsabilitatea”** pe care o au autoritățile în fața conștiinței și a istoriei. Ultimele cuvinte ale întâlnirii erau un avertisment care a neliniștit pe liderii polonezi și Moscova: **„Permiteți-mi să continui să consider binele [Poloniei] ca al meu propriu și să mă implic în el tot atât de profund ca și cum aș fi continuat să trăiesc aici și să fiu cetățean al acestui stat... Permiteți-mi să continui să simt, să gândesc și să sper acest lucru, și să mă rog pentru el”** (George Weigel, „Martor al speranței” - Biografia Papei Ioan Paul al II-lea (1920-2005), Galaxia Gutenberg, 2007, p.363).

La Varșovia, Papa a vorbit și tinerilor, le-a pus în față întrebări fundamentale: **„Ce este omul? Care trebuie să fie măsura pentru măsura omului? Capacitățile sale fizice? Calitățile sale profesionale?”** și le-a dat răspunsul: **„adevărata măsură a spiritului și inimii omului este**

conștiința”.

De la Varșovia, Papa Ioan Paul al II-lea a plecat la Gniezno, vechea reședință a primatilor, locul unde se află relicvele Sf. Adalbert, cel dintâi misionar al Poloniei. La Gniezno, oraș cu 60.000 de locuitori, Papa a fost așteptat de peste un milion de oameni, erau în câmpia din jurul orașului, unde, în urmă cu o mie de ani, **„a început creștinarea Poloniei”**.

Pe helidromul Gebarzewo a vorbit lumii despre necesitatea educației religioase a copiilor, despre **„judecata grea”** pe care Cristos o va face celor care opresc copiii să vină la El.

Sf. Liturghie s-a ținut în aer liber, în fața străvechii Catedrale din secolul al X-lea; acolo a vorbit pentru nenumărata mulțime care împânzea străzile orașului. Tuturor le-a amintit ceea ce nu aveau dreptul să uite: că anii istoriei Poloniei și ai Bisericii poloneze se numără împreună. În timpul predicii, a intervenit un moment emoționant. Deasupra mulțimii a fost ridicat un baner cu inscripția **„Părinte, adu-ți aminte de Biserica Cehă!”** Papa și-a întrerupt predica, pentru a promite poporului ceh, căruia nu i s-a permis să-l asculte direct, că nu va fi uitat. Într-o viziune mai largă, nu va uita nici pe cei care suferă pentru

(continuare în pag. 17)

Să ne rugăm împreună

Rugăciune către sufletele din Purgator

O, suflete credincioase, care vă aflați în vârtoarea atâtor suferințe, eu vă făgăduiesc să fiu întotdeauna credincios ajutorării voastre și să nu încetez a mă ruga zilnic pentru voi. Vă cer să vă rugați și voi lui Dumnezeu pentru mine ca să mă ocrotească în toate primejdiile trupești și sufletești, să dea tuturor celor pentru care sunt dator să mă rog iertarea păcatelor, statornicie în bine și mântuire veșnică, să ne cruce de nenorociri, de boli, de strâmtorări și de necazuri și să ne dea tuturor pacea. Veniți în ajutorul tuturor oamenilor cu mijlocirea și rugăciunile voastre, dobândiți ajutor celor sărmani, mângâiere celor întristați, ocrotire celor în primejdii. Rugați-vă lui Dumnezeu pentru Sfântul Părinte Papa, pentru propășirea sfintei noastre Biserici, pentru buna înțelegere între popoare, pentru conducătorii lor și pentru pacea lumii. Ca toți să ajungem la limanul bucuriei veșnice și să-L preamărim pe Dumnezeu împreună cu voi. Amin.

(urmare din pag. 16)

credință și că el, Papa slav, reprezintă și va reprezenta unitatea Europei creștine, pentru că separarea Europei hotărâtă la Yalta trebuie **„repusă în discuție”**. Vorbind astfel, Papa a călcat peste Cortina de Fier și peste zidul comunist; era o intervenție curajoasă, un îndemn la curaj și speranță, era o nouă concepție despre lumea și istoria contemporană.

În aceeași zi, Papa a vorbit despre cultura poloneză subliniind că **„Inspirația creștină continuă să fie principala sursă de creație a artiștilor polonezi”** și ea reflectă sufletul națiunii.

În ziua următoare, Papa a plecat la Czestochowa, la Sanctuarul Madonei Negre.

(va urma)

CINSTIREA POSTULUI

A cinsti înseamnă a respecta, a onora, a prețui pe cineva sau ceva; a da cuiva cinstea cuvenită; a face cuiva un dar, un cadou. Postul înseamnă înfrânare, reținere, abținerea de la ceva având ca scop perfecționarea trăirii cinstite. Postirea este hrana sufletului și așa cum hrana trupească crește și întărește trupul, la fel și postirea fortifică sufletul, îi face aripile mai puternice, îl poartă mai ușor pe deasupra acestei lumi, îi dă posibilitatea să-și închipuie lucrurile cerești, după ce-l așează pe acesta mai presus de plăcerile vieții pământești.

Cu cât omul din afară se pierde, cu atât cel dinăuntru se înnoiește. Postirea face mintea mai ușoară, o pregătește să străbată cu ușurință largul vieții de aici, ca să ne întoarcem către Ceruri, să ne arătăm mișcați de cele cerești și să dăm mai mică importanță celor trecătoare și să le considerăm mai lipsite de preț decât umbra și visele. Beția și lăcomia pântecelui însă așează greutate asupra minții, îngroașă trupul, robesc sufletul de vreme ce-l asediază din toate părțile și nu îngăduie mecanismului gândirii și fie suficient de puternic; îl pregătesc pe om să se îndrepte către prăpastii și să lucreze cele care sunt potrivnice propriei mântuirii.

Postul și rugăciunea sunt necesare pocăinței. Dacă păcatul are nevoie de rușinare, pocăința are nevoie de îndrăzneală. Isus ne

sune: „În lume necazuri veți avea; dar îndrăzniți. Eu am biruit lumea” (In.16,33). Este necesar să nu ne fie rușine și nici teamă să intrăm într-o biserică sau să-L mărturisim pe Isus, dar noi trebuie să manifestăm o îndrăznire smerită și nu una plină de mândrie, de aroganță.

Diavolul este foarte deranjat de postul nostru, de rugăciunea noastră și mai ales de pocăința noastră și dorește să aruncăm toată vina de păcat asupra lui întrucât hrănindu-ne cu această nădejde și săvârșind tot felul de răutăți, ne mărim noi înșine greutatea pedepsei. Căci nu suntem iertați de loc prin aruncarea vinei asupra diavolului pentru păcatele noastre proprii așa cum nu a fost iertată nici Eva. Noi să luăm aminte de adâncul păcatelor și a rănilor noastre pentru că numai așa vom putea să aplicăm și tratamentul adecvat pentru vindecare, pentru că cel care nu dă importanță bolii nu se va îngrijii deloc de vindecarea lui.

Avem multe păcate! Toți putem fi sub povara păcatului, dar nu am fost excluși de la iertare, nici nu ne găsim înafara pocăinței, pentru că postind putem culege roadele pocăinței. Prin pocăință putem să fim mereu pregătiți să întâmpinăm „Ziua Domnului” care „vine așa ca un fur noaptea” (1 Ts.5,2) De aceea Domnul nici nu ne-a înștiințat despre ziua morții noastre ca să arătăm în permanență zel și grijă. A te numi

(continuare în pag. 19)

(urmare din pag. 18)

pe tine lipsit de păcat este ca și cum ai zice că marea este lipsită de valuri. Așa cum marea nu scapă de valuri la fel și noi nu scăpăm de păcate.

Prin post și rugăciune smerită ne îndreptătim a conlucra cu harul Spiritului Sfânt. „Spiritul Sfânt a străbătut lumea, i-a izbăvit pe păcătoși de păcate, i-a vindecat pe șchiopi, i-a îmbrăcat pe cei goi, i-a înviat pe cei morți, i-a curățat pe leproși, a închis gura diavolului, pe demoni i-a pierdut, a grăit împreună cu Dumnezeu, a sădit Biserica, a răsturnat altarele idolilor, a risipit răutatea, a sădit virtutea, pe oameni i-a făcut îngeri” (Sf. Ioan Gură de Aur).

Cel care se înfrânează doar de la mâncăruri nu aduce cinstirea cuvenită postului. Am spus aceste lucruri nu ca să disprețuim postul, ci, dinpotrivă, să-l prețuim, pentru că prețuirea și cinstirea cuvenită a postului nu este doar înfrânare de la mâncăruri, ci de la tot ce poate fi dăunător sufletului, dar mai ales, îndepărtarea de păcate.

Postești? Arată acest lucru prin fapte! Ce fel de fapte, zici? Dacă-l

vezi pe sărac, să-l miluești! Dacă vezi pe vrăjmașul tău, să te împaci cu el! Dacă vezi pe prietenul tău că prosperă, să nu-l invidiezi! Să nu postești doar cu gura, ci și cu ochi, cu auzul, cu picioarele, cu mâinile și cu toate măduarele trupului tău.

Mâinile să postească și să rămână curate de răpire și de lăcomie. Picioarele să postească îndepărtându-se de drumurile care duc la priveriști desfrânate. Ochii să postească neținând niciodată privirea asupra chipurilor frumoase, să nu rămână uimiți în fața frumuseții străine, ci aceasta să fie văzută ca o creație a lui Dumnezeu, pentru că hrana ochilor este privirea. Dacă lucrurile pe care le privesc sunt pline de păcat și fărădelege, atunci postirea se pierde și toată mântuirea sufletului se răstoarnă. Dacă însă ochii privesc cele care sunt bune și lipsite de primejdie, atunci privirea aceasta împodobește postirea.

Pentru că ce folos avem că ne abținem și nu mâncăm carne, dar ne înfruptăm din avutul frații noștri? Cel care înjură este ca și cum ar mânca din carnea fratelui, sau ca și cum ar mușca din trupul aproapelui. Postirea îmblânzește valurile poftelor necugetate ne încununează cu harurile spirituale, ne deschide drumul și ne luminează calea spre mântuire.

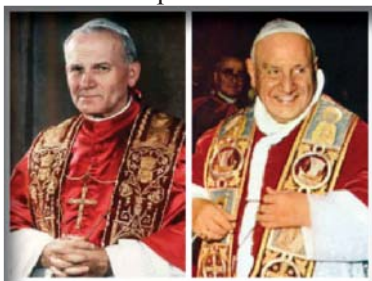
Ioan MĂGERUȘAN

Ioan Paul al II-lea și Ioan al XXIII-lea vor fi proclamați sfinți

Papa Francisc a făcut cunoscut că Fericiții Ioan Paul al II-lea și Ioan al XXIII-lea vor fi proclamați sfinți pe 27 aprilie 2014, Duminica a II-a din Timpul Pascal și Duminica Îndurării Divine, vor fi canonizați atât Ioan al XXIII-lea cât și Ioan Paul al II-lea. Cei doi viitori sfinți sunt pontifi din perioada recentă a Bisericii Catolice.

Primul dintre ei, Ioan al XXIII-lea, italian, ales Papă la 77 de ani, a rămas în istorie prin gestul curajos de a deschide al Doilea Conciliu Ecumenic de la Vatican în 1963. Prima minune atribuită pontifului italian a avut loc la trei ani de la moarte: vindecarea inexplicabilă a unei persoane în urma unei hemoragii la stomac. După cum s-a spus, s-a făcut excepție de la a doua minune, necesară pentru canonizare, ținând cont de faima imediată și universală de sfințenie de care s-a bucurat în rândul participanților la Conciliul Vatican II și continuă să se bucure și astăzi în lumea întreagă.

Ioan Paul al II-lea, polonez, ales Episcop al Romei în 1978, a fost beatificat printr-o procedură de excepție la 1 mai 2011 de Benedict al XVI-lea, în urma vindecării unei călugărițe din Franța care suferea de morbul lui Parkinson. A doua minune atribuită Papei Ioan Paul al II-lea a avut loc în chiar ziua beatificării sale, în beneficiul unei femei din Costa Rica, vindecată inexplicabil în urma unei paralizii cerebrale.

Sugestiv, ziua canonizării cade în prima duminică după Paști, care anul viitor va fi celebrat la aceeași dată de Roma și Constantinopol. Un motiv de bucurie, s-ar putea spune, și pentru Fericitul Ioan Paul al II-lea, primul Succesor al lui Petru care a sărutat pământul românesc în zilele memorabile din luna mai a anului 1999. **Sursa: <http://ro.radiovaticana.va> Traducere: rv. A. DANCĂ**

Colectivul redacțional

Director: prof. Otilia BĂLAȘ

Secretar de redacție: Pr. Olimpiu TODOREAN

Tehnoredactare computerizată: Pr. Olimpiu Todorean

Adresa: Redacția CALEA DESĂVÂRȘIRII
Str. Gen. Magheru, 3/5 - ORADEA -3700 (BH)